

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Způsoby obohacování slovní zásoby

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálišová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

Způsoby obohacování slovní zásoby

I. Slovo ve slovní zásobě neustále ubývá /přibývá.

II. K obohacování slovní zásoby dochází těmito způsoby:

A/ změnou významu slov (uved' významy těchto slov)

jádro - *atomu, domu, ovoce ...*

jehla - *na šití, injekční stříkačka, u gramofonu...*

B/ tvořením nových slov:

1.

Od kterých slov byla utvořena podstatná jména zdvojnásoběná:

tichoučko - ticho, **doubek** - dub, **pěnička** - pěnice

Jak byla utvořena slova:

loupežník - loupež, **rodice** - rodič, rodit, **rodina** - rod, **konečně** - konečný

Tomuto způsobu tvoření slov říkáme **odvozování**.

2. Dalším způsobem tvoření nových slov je **skládání slov**.

Knížepán, ropovod, trojúhelník, vytvořte tímto způsobem ještě další slova,
např. *samoobsluha, trojkolka, plynovod*.

3. **Slovní zásobu rozšiřují i různé typy zkratk:**

Vysvětlete následující zkratky – **iniciálové**, ty vznikají z počátečních písmen názvu

ČR - Česká republika, **OSN** - Organizace spojených národů, **EU** - Evropská unie.

Zkratky frekventovaných slov:

p.- **pan**, sl.- **slečna**, č. - **číslo**, t.r. - **tohoto roku**

v.r. - **vlastní rukou**, a.s. - **akciová společnost**, m.n.m. - **metrů nad mořem**

atd. - **a tak dále**, aj. - **a jiné**, tzn. - **to znamená**, např. - **na příklad / například**

kupř. - **ku příkladu / kupříkladu**, tzv. - **tak zvaný / takzvaný**

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálisová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod

Zkratky titulů:

MUDr. - z lat. Medicinae universae doctor = doktor medicíny, **Ing.** - inženýr

Bc. - bakalář, **Dis.** - diplomovaný specialista, **Mgr.** - magistr,

PhDr. - philosophiae doctor = doktor filosofie, **JUDr.** Juris utriusque doctor = doktor práv,

RNDr. - rerum naturalium doctor = doktor přírodních věd

C/ Dále se slovní zásoba rozšiřuje pomocí vytváření nových sousloví

Základní umělecká škola, Evropská unie, Obnovené zřízení zemské

Uved'te další příklady:

Česká republika, Zimní olympijské hry, Mezinárodní filmový festival...

D/ Ze kterých jazyků se do češtiny dostávají cizí slova?

Dříve: němčina - germanismy; ruština - rusismy

Dnes: angličtina - anglicismy

Autorem materiálu a všech jeho částí, není-li uvedeno jinak, je Mgr. Lea Zálišová.

Materiál je dostupný ze školního portálu <http://dum.voss-na.cz>, který provozuje
Vyšší odborná škola stavební a Střední průmyslová škola stavební arch. Jana Letzela, Náchod